

תולדות השר משה מונומפיורי ז"ל.

נולד ח' מרחשון תקמ"ה, מה י"ז מנחם אב תרמ"ה.

(המשך טליון החולף)

בימים האחרונים לשנת ת"ר באה אירחה מנוסעים אשכנזים החולכים ירושלים עירה קאנסטאנטינאפול, ומספרם כשמונים נפש, בראש הנוסעים היה הרחי"צ ר"ם ריוולין זצ"ל והנאמן הרש"ם, ויגמרו אמר להתמסרה בעיר עד אהרי עבוד ימי החג, ואח"כ ישימו פעמיהם לדרכם ירושלים; בערב ר"ה בא לשעיר השר זצ"ל וישם משכנו בכית הגביר קאמונדו, בראש השנה התפללו הנוסעים עם השר באחד מבתי כנסיות אשר כנאלאמא, ושמה התפללו גם בעשיית וביום הכפירים ונס כחג הסכות; באחד מימי החג שלח השר לקרוא לו את הר"ם ואת הרש"ם ויקבלם בכבוד גדול, ויבקש מהם כי ישוּבו אליו עם עוד שמנת סבני לזיתם בליל הושי' להעריך בסוכתו סדר הליל.

בקשת השר נטלאת ובליל הושי' באו עשרה מנכבדי הנוסעים ובראשם הר"ם והרש"ם לבית מלון השר, וישבו עמו ואת הד"ר לעווי בסוכת קאסאנדו ויאמרו כלם יחד סדר תקין הלילה, באמצע הליל תקפה שינה את השר ויפקיד על הד"ר לעווי לשאל פי תרכנום: החולכים ירושלים אם יתירו לו להשען מעט על כסאו, בטוח אני — אפר השר — כי אדע להזהר מלישון, אמנם אולי למרות הצונו-תתקפני תשינה, ובלילה הזה הלא אסור לי שן הד"ר לעווי ידע אמנם אולי גם הוא להורות החלכה אכן פקידה

השר שמרה רוחו ויציע שאלת השר לפני זקן הנוסעים הר"ם זצ"ל, ותהי תשובתו: באנשי ירושלים יספרו לנו הדין (שבת קי"ט חגיג' י"ד) כי לא פסקו מהם אנשי אמנה, ואנכי כנסתי ירושלים אובה גם אני לדבר אמין ועלי להודות כי אם אמנם גם ידו רב לי בים התלמוד אכן הנה אתנו פה צעיר ממני לימים וגדול ממני בחכמה וידיו רב לו להורות הלכה למעשה יותר ממני והוא הנאמן הרש"ם, לכן יפנה השר אליו בשאלתו, ה' לעווי תרגם הדברים להשר, השר התפלא ע"ז באמרו אם שניהם חכמים א"כ איפוא האיש אשר הוסיף שנים כח הוסיף חכמה? וישב לו הר"ם, אל תסתכל בקנקן... אמרו רז"ל וישמה השר על הדברים וישם פניו להנאין הרש"ם היו יתבה לתשובתו.

הנאמנים הבימו איש אל רעהו לדעת מה תהי תשובת הרש"ם בשאלה הזאת, והרש"ם בשבלי הכביר השיב כענין לשואל בהלכה לאמר: רז"ל וגדילו מעשי המצוה והתפלה בהעשותם בציבור, והנה אנחנו פה — אמר הרש"ם — לולא כבוד השר אספנו בסוכתו כי עתה הערכנו סדר הליל איש איש לבדו, ורק ע"י השר נתגלגל הדבר כי נתאספנו יחד פה וזוהו הוא קצצנו, וכדאי היא המצוה הזאת שתנן על השר כי יוכל לנו מעט עת נאמר אנו כלנו יחד את סדר תקין הליל, הדברים הפיקו רצין השר וישמה עליהם שמה רבה, ומאז גדלה אהבתו להרש"ם מאד מאד, ובשבת תורה בהתפללם יחד פה: וכבר השר שלוב זרוע עם הרש"ם היו, ולמחרת-הבוקר חלק השר לכל הנוסעים למאיש ועד אשה שני: מהאלער שפאניש לכל נפש.

Jewish Historical Press (www.jpress.org.il) Brought to you by: The National Library of Israel and Tel Aviv University